

ECHO TV Show # 405 - 406

“Tuberculosis (TB) Awareness and Treatment”

LAO

Updated 01-29-08

1. ທຸກໆຄົນທີ່ມາອາໄສຢູ່ອະເມຣິກາ ແມ່ນລ້ວນແລ້ວແຕ່ມາຈາກປະເທດອື່ນ ເພື່ອມາຕັ້ງຖິ່ນຖານແລະສ້າງຊີວິດໃໝ່.

ການຮັກສາດູແລຮ່າງກາຍໃຫ້ມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ ແມ່ນຈະຊ່ວຍໃຫ້ການເຮັດວຽກ ແລະ ການຮໍາຮຽນງ່າຍຂຶ້ນ ພ້ອມທັງຊ່ວຍໃນການພົວພັນປະສານງານກັບຄົນອື່ນ.

ຊະນິດແລ້ວ, ມັນສໍາຄັນທີ່ສຸດ ທີ່ເຮົາຕ້ອງຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບໂລກໄພໃຂ້ເຈັບຕ່າງໆ ເຊິ່ງຮວມໃນນັ້ນ ແມ່ນໂລກປອດແຫ້ງ (Tuberculosis, TB).

2. ໂລກປອດແຫ້ງ ແມ່ນພະຍາດທີ່ຮ້າຍແຮງ ແລະເຊື້ອພະຍາດຂອງມັນ ລອຍຢູ່ນໍ້າອາກາດ ແລະຕໍ່ຈາກຄົນໜຶ່ງໄປຫາຄົນໜຶ່ງ. ຕົວຢ່າງ: ເວລາທີ່ຄົນເປັນປອດແຫ້ງ ໄອ, ຈາມ, ຫຼື ຫົວ ເຂົາເຈົ້າຈະປ່ອຍເຊື້ອພະຍາດອອກໄປຕາມອາກາດ ຍ້ອນເຫດນີ້ ທຸກໆຄົນສາມາດ ຈະຕິດພະຍາດນີ້ໄດ້.

ໂລກປອດແຫ້ງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຈະເກີດຂຶ້ນຢູ່ Africa, Asia, Mexico, South America ແລະບໍ່ຄ່ອຍເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນອະເມຣິກາ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຄົນທີ່ມາຈາກປະເທດດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນມັກຈະເປັນໂລກປອດແຫ້ງ. ແມ້ກະທັ້ງຄົນທີ່ໄດ້ສັກຢາປ້ອງກັນ BCGແລ້ວກໍຕາມ ກໍຍັງສາມາດຕິດໂລກນີ້ໄດ້.

ຖ້າວ່າ ທ່ານເຄີຍອາໄສຢູ່ໃນປະເທດ ທີ່ມີຄົນຈໍານວນຫຼາຍເຄີຍເປັນໂລກປອດແຫ້ງ ທ່ານຄວນຈະໄປກວດວ່າຕົວເອງມີໂລກນີ້ບໍ່? ຖ້າທ່ານຮູ້ວ່າຕົວເອງເປັນໂລກປອດແຫ້ງ ທ່ານສາມາດປິ່ນປົວແລະປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ແຜ່ຜ່າຍໄປໃສ່ຄົນອື່ນໄດ້.

3. ຄົນສ່ວນຫຼາຍຈະບໍ່ກ້າເປີດເຜີຍ ວ່າຕົວເອງເປັນໂລກປອດແຫ້ງ ເພາະອາດຈະຮູ້ສຶກອັບອາຍ ແຕ່ວ່າ ທ່ານບໍ່ຄວນຄິດແນວນັ້ນ
ເພາະເຮົາສາມາດປ້ອງກັນແລະຮັກສາໃຫ້ຫາຍໄດ້ຖ້າກິນຢາທີ່ຖືກຕ້ອງ.
ແຕ່ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ຖ້າບໍ່ປິ່ນປົວ ພວກຄົນເຫຼົ່ານັ້ນ
ກໍຈະລົ້ມປ່ວຍຢ່າງໜັກ ແລະ ອາດຈະເສຍຊີວິດ. ຊະນິດແລ້ວ ຈຸດສໍາຄັນທີ່ສຸດ
ແມ່ນຄວນໄປທຳການກວດນໍາພວກແພດ.

4. ໂລກປອດແຫ້ງມີສອງ ຂັ້ນຕອນ: 1. ຂັ້ນ Latent 2. ຂັ້ນ Active ຂັ້ນຕອນທັງສອງຢ່າງນີ້
ແມ່ນປິ່ນປົວໄດ້ຖ້າກິນຢາໃຫ້ຖືກຕ້ອງ. ທາງດຽວທີ່ຈະຮູ້ວ່າເຮົາ
ເປັນໂລກປອດແຫ້ງຫຼືບໍ່ນັ້ນ ເຮົາຄວນໄປກວດນໍາພວກແພດ.

ຄົນທີ່ຢູ່ໃນຂັ້ນ Latent ແມ່ນໝາຍເຖິງເຊື້ອໂລກຢູ່ໃນຮ່າງກາຍນັ້ນ ຢຸດການຈະເລີນເຕີບໂຕຊົ່ວຄາວ ຫຼື
ມັນນອນລັບ". ຄົນທີ່ຢູ່ໃນຂັ້ນນີ້ ຈະບໍ່ລົ້ມປ່ວຍ ແລະ ຈໍບໍ່ແຕ່ເຊື້ອໂລກອອກໄປໃສ່ຄົນອື່ນ ແລະ
ຈະຢູ່ໃນສະພາບແບບນີ້ ຫຼາຍປີ ແລະອາດຈະບໍ່ຮູ້ສຶກຕົວວ່າຮ່າງກາຍມີເຊື້ອໂລກ. ຄົນທີ່ຢູ່ໃນຂັ້ນ Active
ແມ່ນເຊື້ອໂລກກໍາລັງທຳການ ແລະຈະເປັນໄຂ້ໄດ້ປ່ວຍ ແລະ ສາມາດ
ແຕ່ເຊື້ອໂລກໄປຕິດໃສ່ຄົນອື່ນໄດ້.

ຄົນທີ່ຢູ່ໃນຂັ້ນ Latent ໃນທີ່ສຸດ ກໍຈະເຈັບໄຂ້ໄດ້ປ່ວຍ ແລະກາຍມາຢູ່ໃນ
ຂັ້ນ Active ນອກເສັ້ຍຈາກວ່າ ຄົນພວກນັ້ນແມ່ນກິນຢາປ້ອງກັນໄວ້.

5. Active TB ຈະເລີ່ມໃນເວລາທີ່ Latent TB " ຕົ້ນຂຶ້ນມາຈາກການນອນລັບ"
ແລະຈະພາໃຫ້ເປັນສາເຫດມີການເຈັບໄຂ້ໄດ້ປ່ວຍ. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ໂລກໂຕນີ້
ຈະມີຜົນກະທົບໃສ່ປອດ ແຕ່ວ່າ ອາດຈະສາມາດສົ່ງຜົນຮ້າຍຕໍ່ພາກສ່ວນອື່ນໆຂອງ
ຮ່າງກາຍໄດ້ເໝືອນກັນ. ເມື່ອຄົນຢູ່ໃນຂັ້ນນີ້ແລ້ວ, ເຂົາເຈົ້າກໍຈະແຕ່ເຊື້ອໂລກ
ໄປຕາມອາກາດໃນເວລາທີ່ ຈາມ ຫຼື ໄອ.

ຄົນທີ່ເປັນປອດແຫ້ງເຖິງຂັ້ນ Active ແລ້ວ ກໍມັກຈະມີພະຍາດອື່ນແຊກແຊງ ເຊັ່ນ: ຈະເປັນໄອ ຢ່າງໜ້ອຍ 3
ທິດຂຶ້ນໄປ, ນໍ້າໜັກລົງໂດຍບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ, ກາງຄືນມີເຫື່ອຍ້ອຍ, ຖືຄົງໄຂ້, ແລະ ຮູ້ສຶກອິດເມື່ອຍ.
ຖ້າທ່ານມີອາການແບບນີ້, ໃຫ້ຮ້ອນໄຈ ແລະໃຫ້ໄປຫາໝໍດ່ວນ.

6. ການກິນຢາແກ້ໂລກປອດແຫ້ງ ຕ້ອງກິນໃຫ້ຄົບຖ້ວນຕາມໝໍສັ່ງ ສໍາລັບທັງສອງຂັ້ນຕອນ
ໂລກໂຕນີ້ ສາມາດປິ່ນປົວໃຫ້ເຊົາໄດ້ ແລະ ຢູ່ໃນລັດ ມີນິໄຊຕ້າຂອງເຮົາກໍມີຢາ

ແກ້ໂລກໂຕນີ້ແຈກໃຫ້ຟຣີ.

ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າ ຄົນທີ່ເປັນ ໂລກປອດແຫ້ງໃນຂັ້ນ Active ຈະໄດ້ກິນຢາ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ນາງພະຍາບານຈະນັດພົບກັບຄົນໄຂ້ທຸກໆມື້. ວິທີການກິນຢາແບບນີ້ເອີ້ນວ່າ “Directly Observed Therapy” ແລະແມ່ນວິທີການທີ່ດີທີ່ສຸດ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ວ່າ ການກິນຢານັ້ນໄດ້ຜົນ.

7. ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດຄື ໂລກປອດແຫ້ງແມ່ນປິ່ນປົວໃຫ້ຫາຍໄດ້ ໂດຍການກິນຢານັ້ນເອງ. ຖ້າທ່ານຢາກຮຽນຮູ້ເພີ່ມເຕີມ, ຄວນປຶກສານໍາທ່ານໝໍ ຫຼື ພວກການແພດ ຈະໄປກວດວ່າ ຕົວເອງເປັນໂລກປອດແຫ້ງຢູ່ໂຮງໝໍໃດ. ຊະນັ້ນແລ້ວ ການຮັກສາສຸຂະພາບຂອງຕົວເອງ ແລະຄົນໃນຄອບຄົວໃຫ້ແຂງແຮງ ແມ່ນຈຸດສໍາຄັນເບື້ອງຕົ້ນ.